

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО
Протокол Вченої ради
КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 1 від 27.01.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 7 від 27.01.2025

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації
за темою**

«Майстерність і відповідальність фахівців ІРЦ»

Skill and responsibility of the inclusive resource centre specialists

Укладач: Колісник О.В., ст. викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти
кафедри виховання й розвитку особистості

Цільова група: керівники та фахівці інклюзивно-ресурсних центрів

РЕКОМЕНДОВАНО
Протокол засідання кафедри
виховання й розвитку особистості
21.01.2025 № 1

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна, змішана

НАПРЯМИ: розвиток компетентностей відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800

МЕТА: професійний розвиток фахівців ІРЦ

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

1. Забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей керівників та фахівців ІРЦ:
 - діагностичної;
 - корекційно-розвиткової;
 - психологічної компетентності;
 - компетентності педагогічного партнерства.
2. Поглибити знання й удосконалити вміння педагогічних працівників на засадах педагогіки партнерства організовувати консультування та співпрацювати з батьками та учасниками команди психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП.
3. Удосконалити навички фахівців ІРЦ здійснювати комплексну оцінку, системний, кваліфікований супровід осіб з ООП, психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги з урахуванням сучасних підходів та вимог.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітню програму курсів підвищення кваліфікації за темою «Майстерність і відповідальність фахівців ІРЦ» розроблено з урахуванням положень Закону України «Про освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800, Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 32 від 13.01.2020р., Положення про ІРЦ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 (зі змінами), нормативно-правових документів, що регламентують діяльність фахівців ІРЦ.

Актуальність освітньої програми пов'язана з необхідністю підготовки педагогічних працівників до якісного виконання завдань ІРЦ в умовах реформування освіти «Нова українська школа».

Обсяг: 60 годин (2 кредити).

Особливості організації освітнього процесу за цією програмою:

Освітній процес зорієнтований на практичне застосування знань і розвиток професійних навичок педагогів. Заняття передбачають виконання практичних завдань, опрацювання кейсів реальних ситуацій, пошук шляхів вирішення

проблемних питань, моделювання фахівцями ІРЦ власної професійної діяльності тощо.

Навчання відбувається з використанням інтерактивних методів: педагогічний практикум, психологічний практикум, тренінг розвитку навичок. Це сприяє активному залученню, інтерактивній взаємодії, обміну досвідом між педагогами.

Освітня програма враховує професійні потреби здобувачів освіти, надає можливість обирати завдання, які відповідають їхнім інтересам і специфіці роботи. У процесі навчання використовуються сучасні технології та інструменти, платформи та сервіси для дистанційного навчання, мультимедійні матеріали тощо.

Після опанування всіх навчальних модулів проводиться рефлексивна сесія, яка допоможе слухачам проаналізувати свій прогрес, оцінити отриманий досвід та визначати шляхи його впровадження в практичну діяльність.

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонуваній освітньою програмою зміст з метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх в розкладі занять. Загальний обсяг таких змін може досягати до 25%.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* мультимедійний проєктор, ноутбук, фліпчарт, персональні комп'ютери, сучасне програмне забезпечення;
- *для дистанційного навчання:* комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- нормативних документів, що регламентують діяльність фахівців ІРЦ, визначають порядок й особливості організації інклюзивного навчання в закладах освіти;
- основ професійної етики фахівців ІРЦ, ролі емоційного інтелекту в спілкуванні в умовах різноманіття;
- особливостей проведення комплексної оцінки розвитку дитини та організації системного супроводу особи з ООП в закладі освіти;
- ролі фахівців ІРЦ в організації освітнього процесу з урахуванням вікових особливостей, освітніх труднощів, індивідуальних можливостей, сильних сторін здобувачів освіти; системи підтримки бажаної поведінки;
- педагогіки партнерства як фактору ефективної взаємодії фахівців ІРЦ під час здійснення комплексної оцінки розвитку дитини та ефективної співпраці з учасниками освітнього процесу в найкращих інтересах осіб з ООП;
- шляхів створення безбар'єрного, інклюзивного, безпечного освітнього середовища;

- педагогічних форм і методів залучення, підтримки, мотивування, зацікавлення, формування успішності учнів з ООП;
- наслідків впливу цифрової інформації на людину, правил безпеки в цифровому середовищі.

Уміння:

- організовувати безпечне комунікативне середовище з дотриманням особистих кордонів, правил активного слухання, толерантності, взаємоповаги;
- здійснювати комплексну оцінку розвитку за визначеними напрямками;
- співпрацювати на засадах партнерства з дітьми, їх батьками, педагогічними працівниками, іншими фахівцями в найкращих інтересах осіб з ООП;
- добирати та застосовувати ефективні методики і технології профілактики, розвитку й корекції розвитку, зменшення наслідків психологічної травми;
- застосовувати в освітньому процесі здоров'язбережувальні педагогічні технології, фізкультурно-оздоровчі методи й відновлювальні вправи;
- сприяти соціальній адаптації, активності учнів з ООП, набуттю навичок позитивного само сприйняття, самооцінювання, саморегуляції, успішності в різних сферах життя;
- надавати консультації батькам та педагогічним працівникам в межах фахової компетентності;
- використовувати цифрові пристрої, базове програмне забезпечення; працювати з онлайн-сервісами, застосунками, файлами, мережею Інтернет;
- створювати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних;
- розвивати власну психологічну компетентність, власну стресостійкість, уміння відновлювати ресурси, керувати емоціями; поважати й дотримуватися особистісних кордонів дітей.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість діагностичного та корекційно-розвиткового процесів; цінність особистості, її життя, здоров'я, емоцій, почуттів, особистісних кордонів, думки, вибору;
- готовність до партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- пріоритетність безпечності освітнього середовища; дотримання правил безпеки життєдіяльності, зокрема в інтернеті;
- цілеспрямований розвиток особистості шляхом формування життєво важливих навичок, психо-соціальних компетентностей;
- забезпечення умов для успішного результату освітньої діяльності кожної дитини; виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання, виховання, розвитку.

Компетентності:

1. Діагностична (ДК) – здатність здійснювати комплексну оцінку розвитку дитини за відповідними напрямками, визначати освітні потреби й необхідний рівень підтримки та заходи для організації інклюзивного навчання в закладі освіти.

2. Корекційно-розвиткова (КРК) – здатність до організації системного кваліфікованого супроводу особи з ООП, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг для мінімізації освітніх труднощів, забезпечення розвитку компенсаційних способів діяльності, формування навичок саморегуляції, самооцінювання та саморозвитку, компетентностей для соціалізації; запобігання посиленню психологічної травми.

3. Психологічна компетентність (ПК) – здатність надавати психолого-педагогічну допомогу дітям з ООП, батькам, педагогічним працівникам в організації освітнього процесу відповідно до індивідуальних особливостей, потреб та можливостей дитини з ООП, у розбудові психологічно безпечного освітнього середовища.

4. Компетентність педагогічного партнерства (КПП) – здатність співпрацювати з батьками, педагогічними працівниками, профільними фахівцями на засадах взаємоповаги та толерантності для прийняття рішень у найкращих інтересах дітей з ООП.

КУРИКУЛУМ

*курсів підвищення кваліфікації для керівників та фахівців ІРЦ
за темою «Майстерність і відповідальність фахівців ІРЦ»*

№ з/п	Назва модуля	К-ть годин
1.	Сучасні освітні тренди: працюємо задля розвитку і соціалізації кожної дитини	14
2.	Секрети успішного функціонування інклюзивно-ресурсного центру	14
3.	Сучасні підходи до організації освітнього процесу	12
4.	Практико орієнтований: підвищуємо ефективність діяльності фахівців ІРЦ	16
5.	Організаційно-підсумковий	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	60 год / 2 кредити

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РПНЗ / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсів підвищення кваліфікації для керівників та фахівців ІРЦ
за темою «Майстерність і відповідальність фахівців ІРЦ»

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
1	Модуль 1. Сучасні освітні тренди: працюємо задля розвитку і соціалізації кожної дитини		
1.1	Інноваційна компетентність педагогів у контексті професійного саморозвитку	ІК*	2
1.2	Система раннього втручання в системі сучасної освіти	ДК, КРК	2
1.3	Значення Державного стандарту дошкільної освіти для забезпечення розвитку особистості дитини	КПП	2
1.4	Інклюзивне навчання: сучасне розуміння, проблеми, перспективи	КПП	2
1.5	Створюємо безпечне освітнє середовище	ПК	2
1.6	Цифрові освітні ресурси. Використання цифрових технологій та сервісів	ІЦК**, ДК, КРК	2
1.7	Безпечний інформаційний простір сучасної освіти	ІЦК**	2
Усього годин за модулем			14
2	Модуль 2. Секрети успішного функціонування інклюзивно-ресурсного центру		
2.1	Роль ІРЦ у формуванні толерантного суспільства	КПК	2
2.2	Професійна етика фахівця ІРЦ: принципи та перспективи розвитку	КПП, ПК	2
2.3	Тайм-менеджмент для педагогічних працівників і здобувачів освіти: ефективне використання часу в сучасному світі	ПК	2
2.4	Ефективна командна взаємодія у роботі ІРЦ	КПП	2
2.5	Організація інклюзивного навчання в закладі освіти: роль ІРЦ у підтримці педагогів	КПП	2
2.6	Педагогіка партнерства як ключовий вектор організації комунікації з батьками дошкільників у сучасних умовах	КПП	2
2.7	Втрати розвитку дитини з ООП та їх подолання.	ДК, КРК	2
Усього годин за модулем			14
3	Модуль 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу		
3.1	Диференціальна діагностика мовленнєвих порушень як основа діяльності вчителя-логопеда	ДК	2
3.2	Голос, слово, комунікація: комплексний підхід до розвитку мовлення та комунікативних навичок у дітей з ООП	КРК	2
3.3	Бажана поведінка учнів з ООП: психологічні аспекти формування внутрішніх мотивів	КРК	2
3.4	Криза та психотравма: основи кризової психології та методи роботи з травмами	КРК, ПК	2
3.5	Діагностичні та корекційні підходи в роботі з дітьми з РАС	ДК, КРК	2
3.6	Картки PECS як засіб альтернативної комунікації в корекційній роботі з дітьми з ООП	КРК	2

Усього годин за модулем			12
4	Модуль 4. Практико орієнтований: підвищуємо ефективність діяльності фахівців ІРЦ		
4.1	Педагогічний практикум «Поведінковий аналіз у роботі фахівця ІРЦ»	ДК, КРК	2
4.2	Психологічні травмування внаслідок війни: як спілкуватися, навчати, підтримувати учнів	ПК, КРК	2
4.3	Психологічний практикум «Кризові стани і психотравма: психологічні методи підтримки та відновлення»	ПК, КРК	2
4.4	Відновлювальні вправи в корекційній роботі педагога	КРК	2
4.5	Відновлення через творчість: арт методи в корекційній роботі педагога	КРК	2
4.6	Формування позитивної самооцінки у дітей з ООП: методи підтримки та розвитку	ПК, КРК	2
4.7	Емоційна саморегуляція в контексті психічного здоров'я учасників освітнього процесу	ПК	2
4.8	Профілактика емоційного вигорання фахівців ІРЦ: як підтримати власний емоційний стан	ПК	2
Усього годин за модулем			16
5	Модуль 5. Організаційно-підсумковий		
5.1	Настановне заняття. Мотиваційна сесія «Мої очікування від навчання»		2
5.2	Рефлексивна сесія «Мої професійні відкриття: що я дізналася /дізнався та як це застосую в практичній діяльності». Підсумкове тестування		2
Усього годин за модулем			4
Разом годин / кредитів за освітньою програмою			60 / 2

ІК* - інноваційна компетентність

ІЦК** - інформаційно-цифрова компетентність